

תהליך החיפוש שלי אחר פסליו של שְׁמִי החל בספרייה. מבין ספרים ודימויים שונים, תפס אותי פסל אחד מיוחד בצורתו ובכבידה הבלתי אפשרית שלו.

בהמשך גיליתי שהפסל הופיע בספר נוסף, אך נראה מעט שונה- באחד נראה הפסל צבוע באפור ובאחר -באדום/כתום. התעכבתי. לרגע היה נדמה לי כי מדובר בשני פסלים שונים, אך כיתוב התמונה עוד הגביר את הבלבול, שכן הוא זהה בשניהם: "פסל. 1986. ברזל צבוע. הטכניון חיפה."

תהיתי על מהות גווניו השונים של הפסל: האם יתכן שערכו עיבוד דיגטלי כלשהו על אחת התמונות? או שמא דווקא באותה שנה בדיוק החליטו לצבוע את הפסל? ואם אכן הוא צבוע- מדוע עשו זאת? ומה מבין שני הדימויים הינו הפסל המקורי?

מבירור שערכתי התברר כי אין תשובה חד משמעית וכי לא ניתן לקבוע כי שְׁמִי אישר את צביעת הפסל. עלה כי ייתכן ואיש התחזוקה של הטכניון צבע אותו מטעמי שימור, שמא הפסל מחליד או מתבלה. והעניין נותר בגדר תעלומה.

מכאן יצאתי לפעולה.

בשנים האחרונות אני בונה מודלים ארכיטקטוניים קטנים ומצלמת אותם. אלו לא בהכרח מקומות קונקרטיים, אלא הוויות המתרחשות סביבי ומבטאות עולם אסוציאטיבי של מקומות ספק מוכרים- ספק זרים. ההתחקות אחר פעולתו של שְׁמִי איפשרה לי התנסות בתהליכי חשיבה של פְּסָל, דרך החומר עמו הוא מזהה.

היצירות "לחולל שְׁמִי" מבוססות על מודל שבניתי מקרטון ביצוע, תוך התבוננות בדימוי של הפסל מאחד הספרים. לאחר מכן צבעתי את המודל בצבעי ברזל וחומצה היוצרים חלודה בתהליך כימי, הארתי בתאורת סטודיו וצילמתי.

הבחירה בחלודה במודל שיצרתי כמו מבטאת את הסיבה האפשרית לצביעתו של הפסל המקורי- דהיינו התיישנות הברזל, עייפות החומר. מצד שני, השימוש המוגזם בחלודה טשטש את גבולות העבודה, הן ברמה המדיומלית והן ברמה החומרית, כך שכבר לא ניתן להפריד בין הפסל לרקע או בין התצלום למסגרת, ונדמה כי ככל שניסיתי להתקרב לשְׁמִי כך למעשה יותר התרחקתי.

התבוננות מעמיקה בתצלום של הפסל מתוך הספר הבהירה לי עוד מדוע נמשכתי אל הפְּסָל מלכתחילה- הוא בעצמו נראה קצת כמו קרטון. הבחירה שלי להגיב לדימוי- במקום ללכת לראות את הפסל עצמו, היתה עקרונית לפעולה שלי. למעשה רציתי להגיב לתצלום לא פחות מאשר להגיב לפְּסָל.

בתוך המהלכים הללו ביקשתי לחקור את העקרונות הבסיסיים השגורים בצילום- היכולת שלו לשמר, לתווך ולייצג, וכן לבחון כיצד משפיעים העקרונות הללו על תפישתנו אודות הדבר "שהיה שם", מבעד לייצוג שלו.

הטרנספורמציות השונות והגלגולים שבתוך היצירה, הותירו אותי עם שאלות כלליות בעולמם של פְּסָלִים ותצלומים: מדוע פְּסָלִים זקוקים לתצלומים? האם ניתן לצפות בדימוי של פְּסָל, מבלי להתעכב על הדימוי?

כשחזרתי לסטודיו, קיפלתי את התאורה וזרקתי את הקרטונים לפח.